

CONGRES

DE VEELKLEURIGHEID VAN

AGRESSIE

Naar een beter begrip en effectieve preventie en
behandeling van agressie in de GGz.

17 mei 2017
DeFabrique te Utrecht

Hulpverleners in de GGz lopen een relatief hoog risico om tijdens hun werk met agressie geconfronteerd te worden. Agressie is bepaald geen eenvormig fenomeen. Afhankelijk van de persoonlijke en psychopathologische kenmerken van de patiënt, de aard van de interacties met mensen die hij of zij ontmoet, en de omgeving waarin de patiënt verblijft, krijgt de agressie specifieke inhoud en kleur. Om deze reden moeten we de variëteit in het optreden van agressie van onze patiënten goed leren kennen. Dit biedt de basis voor preventie en effectieve behandeling op maat. Door agressie in iedere situatie opnieuw te analyseren en begrijpen, kunnen we naar verwachting nog effectiever werken aan doelgerichte preventie en behandeling.

De agressie van bijvoorbeeld een autistische patiënt, wiens zekerheden worden verstoord door een verandering van omgeving waarin mensen onvoorspelbaar reageren, is van een geheel andere aard dan de agressie van een patiënt met psychopathische persoonlijkheidskenmerken die met voorbedachten rade dreigend gedrag vertoont gericht op het bereiken van persoonlijk voordeel. Vaak spelen er ook biologische factoren een rol die we goed moeten leren begrijpen om adequaat op het agressieve gedrag van de patiënt te kunnen reageren. En het geheel wordt nog complexer wanneer we de bredere maatschappelijke context erbij betrekken. In tijden van sociaal-maatschappelijke instabiliteit en binnen een sterk individualistische cultuur kan agressief gedrag eerder optreden dan binnen een meer collectivistisch georiënteerde samenleving met meer gemeenschapszin en solidariteit.

De confrontatie met agressieve patiënten heeft een grote impact op hulpverleners. Er is ons alles aan gelegen om agressie en de negatieve gevolgen ervan te voorkomen. Dit is in het belang van zowel de hulpverlener, de patiënt en diens naasten. Tegelijkertijd moet ook onderkend worden dat agressie helaas onderdeel uitmaakt van het alledaagse werk van veel hulpverleners. Ondanks al onze positieve inspanningen kunnen patiënten dusdanig ontregeld zijn dat agressief gedrag onvermijdelijk lijkt. Maar ook binnen deze situaties missen we soms de kansen die er wel degelijk liggen om (potentieel) agressieve patiënten effectief te behandelen en begeleiden.

Tijdens dit congres gaan we in op de wijze waarop we in uiteenlopende situaties agressief gedrag van patiënten kunnen leren begrijpen, om hier vervolgens op gepersonaliseerde wijze mee om te gaan. We starten de dag met een algemene introductie op het thema. We presenteren een algemeen model voor agressie dat ons helpt om in individuele situaties (potentieel) agressief gedrag van patiënten te leren analyseren en begrijpen. Dit algemene model zal vervolgens door experts binnen hun vakgebied worden geconcretiseerd bij uiteenlopende patiëntengroepen. Zo wordt op levendige wijze geïllustreerd hoe agressie steeds verschillend moet worden begrepen, en hoe dit begrip leidt tot meer gepersonaliseerde preventieve en behandelstrategieën. Wij zullen apart ingaan op agressie bij patiënten die psychotisch zijn, patiënten met autisme, jeugdige patiënten, patiënten met een ernstige persoonlijkheidsstoornis, patiënten met verslavingsproblematiek, patiënten met psychopathie en patiënten met een verstandelijke beperking. Zo proberen we de veelkleurigheid van het fenomeen agressie te leren herkennen en onze omgang met de agressieve patiënt hierop af te stemmen.

Ingmar Heytze – dichter – zal de dag verlevendigen met zijn reflecties en kleurrijke gedichten.

PROGRAMMACOMMISSIE

Prof. dr. Henk Nijman (voorzitter)
*Hoofdonderzoeker bij Aventurijn – Fivoor
en bijzonder hoogleraar forensische
psychologie aan de Radboud Universiteit
Nijmegen*

Drs. Floor van Dijk
Psychiater/ Directeur Aventurijn – Fivoor

Prof. dr. Niels Mulder
*Hoogleraar Epidemiological and Social
Psychiatric Research institute (ESPRI)/
Erasmus MC, Rotterdam/ BavoEuroport-
Parnassia Groep*

Prof. dr. Stefan Bogaerts
*Hoogleraar klinische forensische
psychologie aan de Tilburg University,
departement ontwikkelingspsychologie en
hoofd onderzoek en behandelinnovatie FPC
Kijvelanden/DOK en FPC Gent)*

Prof. dr. Berno van Meijel
*Lector en hoogleraar GGZ-verpleegkunde
Hogeschool Inholland, VUmc en Parnassia
Groep*

ORGANISATIE

Dit congres wordt georganiseerd door
Aventurijn - Fivoor in samenwerking
met Stichting Sympopna en
Onderzoekscentrum ESPRI.

DOELGROEP

Hulpverleners in de GGz, de kinder- en
jeugdpsychiatrie, de forensische zorg
en de verstandelijk gehandicaptenzorg
(psychiaters, psychologen,
verpleegkundigen, verpleegkundig
specialisten) en allen die geïnteresseerd
zijn in het thema Agressie.

LOCATIE

DeFabrique te Utrecht

KOSTEN

€ 295,-

Studenten (zonder vast inkomen),
ervaringsdeskundigen (niet in loondienst)
en familie kunnen een korting aanvragen
van 20% via info@sympopna.nl.

ACCREDITATIE

Aangevraagd voor:

- NIP-Eerstelijnspsychologie NIP
- Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP)
- Accreditatiebureau Kwaliteitsregister V & V en Register Zorgprofessionals
- Accreditatiebureau Verpleegkundig Specialisten Register
- LV POH-GGZ
- Accreditatie Bureau Cluster 1 (Huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde en artsen voor verstandelijk gehandicapten)
- (Cognitief) gedragstherapeuten (VGct)
- Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland (VVGn)
- Stichting Registratie Vaktherapeutische Beroepen (SRVB)
- Registerplein
- Accreditatiebureau – FGzPt

DAGVOORZITTERS

Prof. dr. Henk Nijman en drs. Floor van Dijk

PROGRAMMA

08:30 – 09.30 uur **INSCHRIJVING**

09.30 – 09.40 uur **OPENING DOOR DE DAGVOORZITTERS**

09.40 – 10.00 uur **INLEIDING EN INTRODUCTIE AGRESSIE MODEL**

Prof. dr. Henk Nijman

Hoofdonderzoeker bij Aventurijn – Fivoor en bijzonder hoogleraar forensische psychologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen

10.00 – 10.30 uur **AGRESSIE BIJ PATIËNTEN MET AUTISME**

Dr. Joost Jan Stolker

Psychiater

*Manager behandelzaken bij De Woenselse Poort / GGZ Eindhoven
Directeur Veerkracht-Zorg*

10.30 – 11.00 uur **PAUZE**

11.00 – 11.10 uur **INTERMEZZO DOOR INGMAR HEYTZE**

11.10 – 11.40 uur **AGRESSIE VANAF DE KINDERTIJD**

Dr. Sabine Roza

*Psychiater en senior-onderzoeker, Erasmus MC en forensisch-
psychiatrische polikliniek het Dok – Fivoor, Rotterdam*

11.40 – 12.10 uur **AGRESSIE BIJ MENSEN MET ANTISOCIAAL GEDRAG**

Prof. dr. David Bernstein

Bijzonder hoogleraar Forensische psychiatrie, Universiteit Maastricht

12.10 – 12.40 uur **AGRESSIE BIJ MENSEN MET EEN PSYCHOTISCHE KWETSBAARHEID;
INTERPERSOONLIJKE EN TERRITORIALE GEZICHTSPUNTEN**

Dr. Tom Kuipers

Psychiater, HIC GGZ Oost - Brabant

12.40 – 13.40 uur **LUNCH**

13.40 – 13.50 uur **INTERMEZZO DOOR INGMAR HEYTZE**

13.50 – 14.20 uur **AGRESSIE BIJ MENSEN MET EEN VERSLAVING**

Dr. Sylvia Lammers

Onderzoeker klinische en forensische psychiatrie Radboud Universiteit

14.20 – 14.50 uur **AGRESSIE BIJ MENSEN MET EEN VERSTANDELIJKE BEPERKING**

Prof. dr. Petri Embregts

*Bijzonder hoogleraar op de leerstoel Mensen met een verstandelijke
beperking, Tilburg University*

14.50 – 15.20 uur **PAUZE**

15:20 – 15.50 uur **AGRESSIE BIJ MENSEN MET EEN PERSOONLIJKHEIDSSTOORNIS**

Dr. Ad Kaasenbrood

*Directeur Kenniscentrum Persoonlijkheidsstoornissen Psychiater FACT-
team, Pro Persona*

15.50 – 16.00 uur **SLOT DOOR INGMAR HEYTZE**

16.00 – 16.30 uur **AFSLUITING DOOR DE DAGVOORZITTERS**

16.30 uur **BORREL**